

Symboler og ordforklaring

18.0 Symboler og ordforklaringer

Dette kapitel indeholder en oversigt, som både angiver forkortelserne for symboler samt definitionerne og betegnelserne hertil.

Betegnelse	Symbol/ forkortelse	Enhed	Definition
Afløbsinstallation			Den del af afløbssystem, der er beliggende i bygninger med tilhørende grund
Afløbskoefficient	ϕ	rent tal	Den afløbsmængde, der pr. tidsenhed gennemløber en ledningsstrækning
Afløbsstrøm	q	l/s	Det totale spildevand og regnvand samt drænvand som løber i en ledning
Afløbssystem			Fællesbetegnelse for afløbsinstallation, stikledning og hovedafløbssystem mv.
Areal	A	mm ² · m ²	h x b
BLT			Box Loading Test (test der simulerer jordbelastning ved varierende temperaturer)
Bredde	b	mm, m	
Brønd			Fællesbetegnelse for rense- og inspektionsbrønde, nedgangsbrønde, prøveudtagningsbrønde, nedløbsbrønde mv.
CE	CE		Den europæiske kommissions mærke for overensstemmelse med de såkaldte essentielle krav jf. byggevaredirektivet
CEN			Den europæiske standardiseringsorganisation (European Committee for Standardization)
DANAK			Dansk akkrediteringsorgan
DANVA			Dansk vand- og spildevandsforening
Densitet	ρ	kg/m ³	1000 kg/m ³ = vand ProFuse 950 kg/m ³
Dimension			Karakteristiske udvendige mål for en komponent. For et cirkulært cylindrisk rør er dimensionen den udvendige diameter. For Uponors rør fra og med dimension ø600 angives disse med indvendige diameter
Dimensionerende spænding	σ	MPa, N/mm ²	MRS-værdien reduceres med og designfaktoren C

Betegnelse	Symbol/ forkortelse	Enhed	Definition
Dimensionsgivende	d		Spildevandsstrøm, regnvandsstrøm, drænvandsstrøm
DIN			Tysk standard (Deutsche Industrie Norm)
DIS			Forslag til international standard (Draft International Standard)
Drænvand	D		Grundvand og nedsivet overfladevand, der er ledet ind i et bortledningselement, f.eks. et drænrør
DS			Dansk standard
EAS			Fælles europæisk acceptkriterier for stoffer der kommer i berøring med drikkevand
Elastomerer			Gummimaterialer
ETA			European technical approval
Ethylen	H-C-H		Ethylen en gas fra krackning af råolien og er byggestenen i mange termoplaster.
Ethylen-Propylen gummi	EPDM		Anvendes hovedsagelig til tætning i større muffesamlinger
Europa Norm	DS/EN		Europæisk standard implementeret som dansk standard
Europa Norm	EN		Europæisk standard
Europa norm	SS-EN		Europæisk standard implementeret som svensk standard
Fleksibel samling			En samling som muliggør aksial forskydning og vinkeldrejning mellem de rørender, der samles. Se DS 421
Forudsat spildevandsstrøm	$q_{k,t}$	l/s	Den vandstrøm, der tilføres afløbsinstallationen fra en installationsgenstand, et gulv afløb eller lignende under forudsætning af normal anvendelse
Fyldningsforhold	f		For en stående ledning er fyldningsforholdet defineret som den del af ledningstværsnittet, der er vandfyldt, når vandstrømmen beregningsmæssigt forudsættes fordelt i en cylinderring langs rørets inderside
Fællessystem			Afløbssystem, der afleder spilde-, regn- og drænvand gennem samme ledningssystem
Grundvand			En hydraulisk betegnelse for jordens porevand
Hoved afløbsledning			Den del af et afløbssystem, som stikledning tilsluttes, og som fører afløbsvandet til rensaanlæg recipient
Husspildevand			Ved husspildevand forstås det fra almindelige husholdninger forekommende spildevand herunder afløb fra vandklosetter. Husspildevand kan påregnes at forekomme ved boliger, kontorer, alderdomshjem, hoteller, skoler, offentlige lokaler og lignende. Temperaturen på husspildevand kan diskontinuerligt (maks. 2 minutter varighed) nå op på 95 - 100 °C

Betegnelse	Symbol/ forkortelse	Enhed	Definition
Højde	h	m, mm	
Højvandslukke			En anordning, der kan lukkes manuelt og/eller automatisk, således at der ikke kan strømme vand ind i afløbsinstallationen eller i bygningen over for højvandslukket
Indvendig diameter	d_i	mm	
INSTA-CERT			Fælles nordisk certificeringsorgan bestående af DS, NS, SFS og SP
Installationsgenstand			Brugsgenstand, apparat eller maskine, hvorfra der udledes spildevand
ISO			International Standardiseringsorganisation (International Organization for Standardization)
Kraft	N	N, kN	
Ledningsfald			Forholdet mellem en ledningstræknings lodrette og vandrette projektion
Ledningslængde	L	m	Total meter for ledningslængde
Liggende ledning			Ledning med 1000 ‰ eller mindre ledningsfald
Monomere			Et enkelt molekyle, f.eks. ethylen
MRS	MRS		Minimum required strength; ved denne konstante belastning vil materialet minimum holde i 50 år.
NCS, Nemko			Nemko certification system, tidligere Norsk Standard
Nedgangsbrønd			Rense- og inspektionsbrønd med adgang for personer til bundløb og de tilsluttede ledninger
Nedløbsbrønd			Brønd, der modtager regnvand gennem rist og/eller tilsluttede ledninger. En nedløbsbrønd er forsynet med sandfang og evt. med vandlås
Nitril-Butadien gummi	NBR		Benzin og oliebestandig gummi
NKB	NKB		Den nordiske komité for bygningsbestemmelser
Nominel dimension	DN		
Nominel ringstivhed	SN	kN/m ²	
Nominelle tryk	PN		Det maksimale konstante tryk i bar, ved 20 °C
Nordic Poly Mark			Kvalitetsmærke for INSTA-CERT-certificerede produkter
NS			Nominel størrelse. Anvendes i forbindelse med kapacitet-sangivelse af udskillere
NS			Norsk Standard
Opsamlingskapacitet			En udskillers opsamlingskapacitet er den udskilte stofmængde, der kan rummes i udskilleren
Opstemning			Den hævnning af vandstanden i afløbssystemet, der kan ske ved store vandtilførsler, f.eks. ved regnskyll
Overall service coefficient	C		Designfaktor

Betegnelse	Symbol/ forkortelse	Enhed	Definition
Overfladevand			Fællesbetegnelse for regnvand og andet mindre forurenset afløbsvand, som tilføres fra terræn- eller bygningsoverflader
Polycarbonat	PC		Brudsikkert, elektrisk isolerende og lidet brandbart
Polyethylen	PE		-(H-C-H)+(H-C-H)- Termoplast polyolefine typen
Polymere			Mange små molekyler (monomere) sammen sat til et stort molekyle
Polymerisering			Polymeriseringen sker ved at sætte f.eks. ethylen under højt tryk (2000 atm) og opvarme til ca. 300 °C samt tilstedeværelsen af en katalysator. Hvis man lader reaktionen løbe længe nok, får man til sidst Polyethylen
Polypropylen	PP		-(H-C-H)+(H-C-CH ₃)- Termoplast polyolefine typen
Polyvinylchlorid Uplastificeret	PVC		-(H-C-H)+(H-C-Cl)- Hård PVC (ikke tilsat blødgørere/phthalat) også betegnet PVC-U eller uPVC Termoplast
prEN			Forslag til europæisk standard
Produktcertificering	SBC		Særlige bestemmelser for certificering
Projekteret	p		
Prøveudtagningsbrønd			Brønd til måling og udtagning af vandprøver
Pumpeanlæg			Anlæg til bortpumpning af afløbsvand. Anlægget består af en eller flere pumper anbragt i en opsamlingsbeholder eller brønd
Rapid crack propagation	RCP		Test for hurtig brududvikling
Recipient			Betegnelse for det element, som afløbsvandet tillades afledet til. Dvs. vandløb, søer og havet eller jorden
Regnintensitet	i	l/m ² x s l/ha x s	Bruges ved dimensionsgivende regnintensitet. 110l / HA sandsynlighed / år = 1 140l / HA sandsynlighed / år = 1/2 230l / HA sandsynlighed / år = 1/10 Se DS 432
Regnvand	R		
Rense- og inspektionsbrønd			Brønd til indføring af renseredskaber og kontroludstyr, fx spuleredskaber samt TV udstyr, i de ledninger, der er tilsluttet
Ruhed	k	m	Et tal som benyttes i Colebrook Whites formel 0,00025 m for stål og plastrør 0,00040 m for støbejernsrør 0,00100 m for ler og betonrør
Rørserie	S		$\frac{SDR-1}{2}$

Betegnelse	Symbol/ forkortelse	Enhed	Definition
Selvrensningsævne			En afløbsstrøms ævne til at medrive faste partikler, som ellers ville blive udskilt i ledning
Separatsystem			Afløbssystem, der afleder henholdsvis spildevand gennem et rørsystem og regnvand samt drænvand gennem et andet rørsystem
SFS			Finsk certificeringsorgan og standardiseringsorganisation
Slow crack growth	SCG		Test for langsom brududvikling
Smelteindeks	MFR		Smelteindeks (Melt mass-Flow Rate)
Spildevand	S		Vand, som er biologisk, kemisk, fysisk eller termisk forurennet, og som ikke kan henregnes til et af kategorierne regnvand eller drænvand
Standard dimensionsforhold	SDR		Forholdet mellem diameter og godstykkelser
Styren-Butadien gummi	SBR		Almindelig anvendt gummitype til vand og afløbs muffer
Stående ledning			Ledning med mere end 1000 ‰ ledningsfald
Sveriges Tekniska Forskningsinstitut			Svensk certificeringsorgan
Termoplastisk elastomer	TPE		Med denne elastomer kan tætningsringen produceres direkte i samlemuffen
Udluftet ledning			Afløbsledning neden for en udluftning
Udluftning			Anordning, der kan sikre lufttilførsel til udluftningsledning. En udluftning kan f.eks. være en åbning til det fri, en nedgangsbrønd, en vakuumventil eller en rense- og inspektionsbrønd
Udvendig diameter	d_e	mm	
VA			Godkendelses-/kvalitetsmærke fra ETA-Danmark (tidligere Boligministeriets godkendelsessekretariat for Vand- og Afløbsmateriel)
Vakuumentil			Ventil, der åbner for lufttilførsel til en ledning, hvis der er undertryk i ledning
Vandlås			Lugtlukke, hvor lukket laves med vand